

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

ŠTEV. 5

1-9-3-8

**STEBELNARSKI
ČEBELNARSKI
LETNIK
XLI**

GLASILO

SLOVENSKEGA
ČEBELARSKEGA
DRUŠTVA

V

LIUBLJANI

Vsebina:

Nesoglasje v skladnem ustroju čebelne družine	65	Opazovalne postaje	76
Kranjsko čebelarstvo pred sto leti	67	Društvene vesti	77
Raznoterosti iz domačih in tujih virov	70	Naše podružnice	78
Tajniško poročilo	71	Drobir	79

Mali oglasi

Prodajam 21 praznih novih A. Ž. panjev na 9 okvirjev. Cena po dogovoru. Krašovec Franc, Vrhnika.

Točilo, skoraj novo, za 4 okvirje (Dadantblat) amerik. mere 28x42 prodajam po ugodni ceni. Vzajem v plačilo tudi nekaj medu. Pišite na naslov: Upraviteljstvo ljudske šole pri Sv. Juriju ob Taboru.

Podružnica v Mirni peči na Dolenjskem kupi dobro ohranjeno stiskalnico za vosek. Ponudniki naj pošljejo ponudbe s ceno na naslov podružnice v roke Progarja Antona v Mirni peči.

Prodajam 5 kranjčev in 2 mladi matici. Cena po dogovoru. Jeličan Franc, Čabrče 8, p. Gorenja vas pri Škofji Loki.

Čebelarji!

Dolžnost nas vseh je kupovati
čebelarске potrebščine
le v

Društveni Čebelarni

V LJUBLJANI TYRŠEVA C. 21

odnosno pri njenih podružnicah,
ki se nahajajo:

V CELJU v poslovnih prostorih tamošnje podružnice Kmetijske družbe v Aškerčevi ulici

V DOLNJI LENDAVI
v trgovini s papirjem Marica Sever

V MARIBORU v skladišču ođotne Kmetijske družbe, Meljska c. 12

V PTUJU pri g. Franu Komelu, uradniku sreskega načelstva

Glasilno Slovenskega Čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno. — Urejuje: Avgust Bukovec, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje 14

Številka 5

V Ljubljani, 1. maja 1958

Letnik XLI

Nesoglasje v skladnem ustroju čebelne družine

(Prosto po predavanju dr. Freudenstein-a
— J. Mayer.)

Vobče smo čebelarji vajeni, da vlada v panju nekak popoln red, kot bi se vse delo vršilo po zapovedih enega samega bitja. Prijetno šumenje udarja iz panja in naznanja „dobro“ razpoloženje, ki vlada med vsemi prebivalci in posebej še med čebelami in matico. Kot poseben znak tega „dobrega razumevanja“ bi lahko omenili, da čebele matici vedno sledijo, jo neprestano negujejo in pitajo — jo vedno nekako obkrožajo. Tembolj nas zato presenetijo nekateri pojavi, ki kažejo, da v panju ne vlada več tista potrebna skladnost. Predavatelj imenuje take pojave „Instinktverirrungen“, po naše morda „nagonske zablode“, in nam pokaže nekoliko posrečenih fotografskih snimkov.

Vse disharmonije v panju, lahko jih imenujemo „nesoglasja v splošnem redu“, se dajo opredeliti deloma na „nagonske zablode“ posameznih čebel ali čebelnih skupin, deloma na nesoglasja, ki nastajajo zaradi nepravilnega čebelarjevega poseganja v urejeno in smotno čebelno delovanje.

Marsikdo od vas je gotovo že imel priliko opazovati, kako čebele nabirajo drobno sveže žaganje in ga v koških nosijo v panj. Dozdeva se nam, kot bi ga hotele porabljeni mesto obnožine — cvetnega prahu, ki ima pri prehrani čebel in njihovih žerk tako važno nalogo. In vendar je ta žagovina brez pomena zanje, ker je ne morejo prebaviti in

presnavljati; zato jo zopet izmečejo iz panja. Ali ni to nabiranje žaganja nesmiselno delo nekaterih čebel, rekel bi njihova čutna zabloda?

Podobno zablodo zasledimo sem ter tja pri doraščajočih žerkah, katere se pred zapredanjem zleknejo podolž v celici, toda z glavo proti dnu mesto proti odprtini celice. Čebele prekrijejo vso zalego in tudi te celice. Preobrazba gre nemoteno svojo pot, vendar dorastla mladica ne more zapustiti celice in umre.

V nekem primeru je čebelar zelo močno pital čebele v plemenilniku švicarskega sestava, kot ga rabimo za vzrejo in plemenjenje matic. Obilna hrana je vplivala na mladice v panjičku, da so ves maticnik zelo močno pokrile z voskom, napravile so stebre in pregrade, kot smo jih vajeni videti na vsakem maticniku. Toda na tem so bile pregrade le premočne in tudi kapico so na debelo prevlekle, mesto da bi vosek z nje odstranile. Umevno je, da matica ni mogla pregriziti pokrovčka in se je zadušila.

V drugem primeru pa so čebele graditeljice, ko so potegovale zaležene maticnike, zagrešile čudno zablodo in so pri devetih maticnikih ob straneh pustile po več okroglih odprtih, kot so pri vsaki čebelji celici na vrhu. Čebelar je skrbno pazil na te maticnike, vendar se je izgodnila in izlegla ena sama matica. Druge niso prenesle dostopa zraka in so poginile v dobi med preobrazbo iz hube v popolno čebelo.

Pri vzreji matic v plemenilnikih se ponovno dogaja, da grade čebele satje tudi v malem prostorčku, ki je name-

njen za shrambo za hrano (sladkorno testo). To se zgodi kaj rado, kadar je ta prostorček bolj prazen. Pa vendar imajo čebele spodaj v satniku dovolj prostora in tudi tam grade satje. Pa se je čebelam graditeljicam primerila „neljuba pomoča“, da so pregradile edini prehod iz hranišča do satja z matico in ostalimi čebelami. Prav zgovorne so bile posledice te zablode: Čebele v krmišču niso mogle izletavati, bile so zelo vznemirjene in nekatere tudi že mrtve, spodaj pa je vladala lakota in so izpile že vso zalego, čebele pa so že od gladu umirale!

Še mnogo večja nagonska zabloda se primeri včasih v osirotelih panjih. Vsem čebelarjem je znano, da v takih panjih začenjajo zalegati čebele. Ker so vsa jajčeca neoplojena, se iz teh jajčec morejo izleči le trotje. In vendar čebele premnogokrat napihnejo matičnike nad to trotjo zalego in pitajo trotje žerke s krmilnim sokom, ki je prav za prav namenjen in prikladen le maticam. Dobro pitane žerke se pa nagibajo iz ležišča na rob celic in čebele podaljšujejo „matičnike“, ki včasih dosežejo res neverjetno dolžino. Pa zaman čakajo čebele in čebelar, da bi se izlegla „izredno lepa“ matica! V celici leži le mrtva trotja žerka.

Na plemenitih imamo večkrat priliko opazovati zanimivo zablodo starejših čebel delavk. Iz neznanega vzroka mlada matica ne začne zalegati takoj po prahi. Vse čebele v plemenilniku pa so itak spolno „razdražene“, imajo nabrekle jajčnike in ker matica še ne zalega, začenjajo čebele same zalegati in goje tudi to trotjo zalego. Kakor hitro potem matica začne zalegati, prenehajo čebele z zaleganjem in izmečejo trotje žerke. Puste pa vso pokrito trotjo zalego, ki se nekam čudno vidi kot grbasta zalega sredi najlepšega gnezda zalege mlade matice!

Mnogo zmede v panju napravi čebelar sam.

Čebelja družina je in ostane celota, ki se vzdržuje s točno opredeljenim delom posameznih družinskih členov. Sama sebi prepuščena matica mora kaj kmalu poginiti. Pa tudi čebele, ki prav za prav vzdržujejo ves panj, morajo izven družinske skupnosti umreti. Šele razne starostne dobe usposabljuje čebele za poedina dela in tako prav za prav že dorastla čebela dozoreva iz dneva v dan za drug posel. Vsi ti in še

mного drugih činiteljev skupaj tvorijo še potrebno soglasje v panju. Že najmanjše poseganje v urejeno čebelje gnezdo prekine za nekaj časa tok sožitja, ki vlada med čebelami in matico ter zalego. Še večjo zmedo povzročajo vsa naša sodobna umna opravila v panju, n. pr. povečanje gnezda, prestavljanje, narejanje rojev in slednjič izmenjavanje in dodajanje matic, da ne govorim o sodobni umni vzreji matic. Velika sreča za nas čebelarje je pač v tem, da se čebele kaj kmalu „znajdejo“, da nadaljujejo prekinjeno delo, ker jim naravni nagon nekako narekuje pravo rešitev iz te nastale zmede. Zato se ne smemo čuditi, če se ob takih prilikah pravkar omenjeni nagonski čut nekaterih čebel obrne v drugačno smer, kot bi bilo potrebno. Tako nastajajo premnoga nesoglasja, ki si jih mnogokrat ne znamo razlagati, ki pa so včasih usodna za panj.

Pri prestavljenih panjih se nam često primeri, da čebele na prestavljenih satih v medišču izpodrede mlado matico in potem panj proti čebelarjevemu pričakovanju roji. Mi ta pojav odpravimo s kratko pripombo: „V medišču so se čutile osirotele...“ V resnici so bile vse čebele še vedno v istem panju, celo v isti družinski skupnosti, manjkala pa je tista notranja povezanost — soglasje med čebelami in matico, dasi so morale čebele v medišče prihajati skozi poldišče, kjer je njih skupna mati zalegala. Zaradi velike zmede ob prestavljanju so se sprožili pri čebelah vsi nagoni, pri mali skupini čebel se je usmeril ta nagon v napačno smer: k ohranitvi rodu. Med to skupino in matico potem ni bilo več potrebne povezanosti, čebele so si izpodredile ob še živeči stari matici svojo novo matico. Iz enakega razloga najdemo osnove matičnikov včasih na satnicah, ki smo jih dali ob rob gnezda med zaležene sate. Izrazito pomanjkanje skupnosti in povezanosti med matico in čebelami pa opazamo, kadar hočemo osirotelemu panju dodati novo matico. Čebele „tujko“ srdito napadajo, se je oklenejo in zaduše. Panj pa sprejme matico zelo rad, če so se čebele prej „sprijaznile“ z njo!

Spolni čut za razmnožitev, torej nagon za ohranitev rodu, je najbolj razvit v mesecih april, maj, junij. Takrat negujejo čebele zalego obojega spola, trotjo in čebeljo ter včasih še matično.

Gotovo pa ste že opazili, da izrojenci, posebno pa osiroteli panji še dolgo ohranijo trote. Enako opazujemo v poznem poletju in jeseni pri panjih, ki so prelegli, da skrbno negujejo vso trotjo zalego. Trotje so kot plemenski samci pač potrebni za ohranitev rodu!

Pri sodobni vzreji matic so zasledili zanimiv pojav: Močen plemenjak ni imel mlade zalege in ga je bilo treba preizkusiti, ima li matico. Dodali so mu iz drugega prvovrstnega plemenjaka sat, ki ga je matica pravkar obilo zaleгла. Panj je sat sprejel z veseljem in začel z vnemo gojiti zalego. In glej: med obilico najlepše čebelje zalege je bila tu pa tam tudi kaka trotja! Odkod ta zalega? Gotovo je matica pri zaleganju iz neznanega vzroka zaleгла v posamezne celice neoplojena jajčeca. Morda so pri zaleganju trenutno odpovedali matični oplojevalni organi? Morda pa matica večkrat izleže med kopico oplojenih jajčec kako neoplojeno? Vsekakor so vestni čebelarji natanko zasledovali pojav in dognali, da matica res zalega v čebelje celice posamezna neoplojena jajčeca med množico oplojenih. Brezmatični panj je vzrejal vse izležene žerke, tudi trotje, pač zaradi nagonskega čuta za ohranitev rodu! V panju, ki so mu vzeli zaleženi sat, pa ni bilo med čebeljo zalego opaziti nobene trotje. Potreboval ni plemenskih samcev, zato so čebele odstranile vse trotje žerke! Nekaj podobnega opazujemo v panjih, ki se jim je mlada matica srečno izprašila ter je že začela z zaleganjem, in ob koncu pomladanske paše. Plemenski nagon v panju gineva, troti postajajo nepotrebni, zato proč z njimi! Čebele izmečejo še zadnjo trotjo zalego in odženejo trote...

Sicer pa ta pojav ni odkritje sedanjega časa. Poznal ga je že Dzierzon, ki je obširno opisal zmožnost, da matica lahko neovirano zalega oplojena in neoplojena jajčeca. Iz zgoraj opisanega pojava pa so njegovi nasprotniki, v prvi vrsti Dickel, hoteli dokazati, da matica zalega le oplojena jajčeca, da pa čebele same določajo spol bodoče živalice. To poslednjo razlago so do čistega razjasnili poznejši raziskovalci in učenjaki, sicer je pa tudi naš Janša to že vedel in zapisal!

*

Vsi opisani pojavi nam jasno izpričujejo, da mora v panju vladati popoln

čut skupnosti. Kjer tega ni, je delo razdvojeno in panj ne more nuditi uspeha, ki ga čebelar pričakuje. Zato pa moramo pri vseh opravilih s čebelami vedno upoštevati razpoloženje, ki vlada v panju in imeli bomo mnogo manj neuspehov.

Kranjsko čebelarstvo pred sto leti

(Po članku prof. Valentina Konška.)

Med Slovenci je bil v drugi polovici preteklega stoletja zanimiva osebnost profesor Valentin Konšek, roj. l. 1816 na Trojanah, umrl l. 1899 v Ljubljani. Služboval je v Mariboru, Celju in Ljubljani, kjer je na gimnaziji poučeval poleg latinščine, nemščine in prirodopisa tudi kmetijstvo kot neobvezen predmet za višjegimnazijce in bogoslovce. Skozi dvajset let (1862—1886) do svoje upokojitve je bil kustos (upravitelj) drž. botaničnega vrta. — V prevratni dobi 1848—1849 je v Celju uredil časopis Celjske (slovenske) novine, v katerih je zagovarjal slovenske narodne težnje. Pozneje pa se je v Ljubljani pridružil nemški stranki ter je objavljal svoje večidel prirodoznauštvne članke v nemškem jeziku. Natančnejše podatke o Konškovem življenju in delu gl. v Slov. biograf. leksikonu I, str. 494 in 495.

Konšek je že l. 1840 objavil v ljubljanskem časopisu „Illyrisches Blatt“ kot ponatis iz „Innerösterr. Industrie- und Gewerbeblatt“ članek „Die Bienezucht in Krain“. V tem spisu K. na zanimiv način poroča, kako velikega gospodarskega pomena je bilo nekdanj čebelarstvo za Kranjce in kako so ga njegovi rojaki sodobniki gojili. Menimo, da bo tudi današnje čebelarje zanimalo branje, kako so njih predniki pred sto in več leti čebelarili. Konškova črtica tvori nekako dopolnilo k starejšim strokovnim spisom Janše, Glavarja, Goličnika in Jonkeja ter je dragocen prispevek k spoznavanju razvoja slovenskega čebelarstva. Zato ga v naslednjem skoraj neokrnjenega objavljamo.

Jos. Wester.

Če se razpravlja o kranjskem čebelarstvu, si oni, kateremu je stanje Kranjske znano samo iz statističnih podatkov, dela o njem take predstave, da nikakor ne ustrezajo resnici. Zakaj ti statistični podatki sloné na nekdanjem stanju, ki pa se od sedanjega silno razlikuje.

Čebelarstvo te dežele ni več tako znamenito, kakor je bilo nekdanj. Bila je doba, ko je Kranjec med vsemi avstrijskimi podaniki čebelarstvo najumneje gojil in ko je Kranjska razmeroma največ medú proizvajala. To je bilo za vlade cesarice Marije Terezije. Le-tá je bila poklicala na Dunaj Gorenjca Antona Janšo iz rodenske župnije radi nje-

gove odlične izvedenosti v čebelarstvu. Ker sam ni znal pisati, so njegove izsledke drugi napisali. Spis, ki vsebuje ta izkustva, so pozneje na slovenski jezik prevedli ter je izšel natisnjen l. 1792 v Celju.¹

Odlikovanje, ki ga je s tem pozivom dežela doživela, je povzročilo, da so se pričeli Kranjci prizadevati za izboljšanje, tako da se lahko reče, da je kranjsko čebelarstvo slavilo takrat svojo zlato dobo. Toda nikakor se ne more trditi, da se je ta pridobitna panoga šele za vlade te cesarice naglo razcvetela. Temveč vsak, kdor pozna sedanje stanje čebelarstva na Kranjskem in komur je gospodarski razvoj v zadnjih dveh stoletjih vsaj deloma znan, bo dejal, da je bilo čebelarstvo že v Valvazorjevih časih² prav tako znatno kakor takrat, ko je Hacquet³ potoval po deželi in da se Kranjec gotovo že več stoletij drži enega in istega postopka.

A tudi v drugem pogledu se je za vlade Marije Terezije odprlo Kranjcem preveč drugih pridobitnih virov, da bi težnje, ki jih je častni poziv Janšev pobudil, mogle imeti trajen uspeh. Ko so zgradili cesto z Dunaja v Trst in ko so skoraj v istem času uravnali plovbo po Savi (od Zaloga do Siska), je čebelarstvo jelo polagoma pojemati. Gorenjec, ki je bil dotlej najbolj vnet čebelar, se je rajši loteval rudarstva in železarstva, ker so se le-téga proizvodi dobro prodajali v Trst. Pletel je slamnike, tkal sukno in platno ali pa se je pečal s prav donosno trgovino, ki ga je vodila celó na Nizozemsko; nekateri Kranjci pa so poskusili svojo srečo kot prevozniki (furmani). Dolenjec je izboljšal svoje poljedelstvo in živinorejo; svoje pridelke je spravljajal na trg v Trst, ki je naglo vzcvetel. Mnogo zasavskih

kmetov si je iz jelovine iztesalo ladje, da so jih nato na Štajersko ali Hrvaško prodajali ali pa so sami na njih brodarili.

To so vzroki, da se je čebelarstvo, ki veliko skrb, kakršno zahteva, često s slabim uspehom povrača, vedno bolj v nemar puščalo.

Čeprav je Kranjska pridobivala mnogo medú in voska, je mogla vendar komaj kriti svojo lastno potrebo. Zakaj medica je bila v dobi, ko so še tovarniki donašali vino iz okolice Reke le na konjih v deželo, najbolj priljubljena pijača; zato je bilo v deželi nič koliko medarnic, t. j. pivnic, v katerih so točili medico. In poraba voska je morala spričo tedanjega velikega števila praznikov biti nad vse znatna v deželi, kjer se nahaja takorekoč na vsakem griču cerkvica. Tudi na mnogoštevilnih božjih potih so porabili izredno mnogo voska.

Ko pa se je olajšal dovoz vina (po cestah in po Savi), je izgubila medica kmalu svojo veljavo in je poraba medú bila zato mnogo manjša. Radi tega so cene medú in voska tako zelo padle, da se je čebelarstvo kaj slabo izplačevalo in je začelo naglo pojemati. To nazadovanje je še pospešila poznejša francoska vlada (1809—15), ki je izvajala razkosovanje posestev v taki meri, da je na Kranjskem mnogo kmetov, ki imajo le po en oral orne zemlje, a morajo vendar rediti velike družine. Zato se radi revščine ne morejo več pečati s čebelarstvom, za kar je spričo pogostih slabih letin treba imeti znatno obratno glavnico. Mnogo Kranjcev je za francoske vlade opustilo čebele in so se rajši bavili z donosnejšim tihotapstvom. Ko so Francozi odšli, se je le malo teh kmetov vrnilo k prejšnjemu poslu, ampak so se rajši pečali s trgovino.

Radi tega, da se je prebivalstvu odprlo nešteto novih in boljših pridobitnih virov, je čebelarstvo postalo komaj omembe vreden postranski posel. Kljub tem neugodnim razmeram pa je čebelarstvo na Kranjskem le deloma upadlo ter ima še vedno prednosti pred drugimi pokrajinami. Svoj glavni sedež ima v Ljubljanskem okrožju, v krajih okoli Kranja tje do koroške meje, dalje v okolici Moravč in Kolovrata.⁴

¹ Janševovo glavno delo „Vollständige Lehre von der Bienenzucht“ je izdal njegov učenec Jos. Münzberg na Dunaju l. 1775, slovenski prevod „Popolnoma podvučenje za vse čebelarje“ pa je oskrbel župnik Jan. Goličnik v Celju l. 1792.

² Janez Vajkard Valvasor (1641—1695) omenja v svojem glavnem delu *Ehre des Herzogthums Krain* na več mestih tudi čebelarstvo, zlasti v knj. III., str. 454—457.

³ Baltazar Hacquet, po rodu Francoz iz Bretagne, je služboval kot kirurg v Idriji in Ljubljani (1766—1787). Kot prirodnoznanstveni raziskovalec je prepotoval vse naše pokrajine ter je svoja potovanja in znanstvene izsledke objavil v številnih spisih in knjigah, zlasti v „*Oryctographia Carniolica*“ (1788—89).

⁴ Prim. članek Ant. Rojine v Slov. čebelarju, letnik 1937, str. 89.

Kranjec ravna s čebelami s posebno nežnostjo, ki stoji neredko v kričečem nasprotju, kako ravna z domačimi živalmi. Kadar govori Kranjec o svojih čebelah, rabi skoraj vselej pomanjševalnico „čebelica“ (zhebelza). Če hoče označiti smrt čebele, se skrbno ogiblje besede „crkne“, kakor označuje pogin živali, ampak pravi: „Človek in čebelica umrjeta“. — In da povem še en primer njegove nežnosti do čebel, naj to-le omenim: Meseca avgusta 1838 sem videl v okolici Krašnje kmeta, ki je peljal na vozu, v katerega so bili vpreženi štirje voli, ovseno snopje strmo v breg. Ker pa živali radi strmine izprva niso poti zmožle, je pričel grdo preklinjaje ubogo živino pretepati. S skrajnim naporom so živali naposled voz na vrh klanca pripeljale. Tam opazi kmet čebelo, ki je gomezela v mlaki. Takoj jo reši iz vode in položi na plot, čebelico z nežnimi besedami ogovarjajoč.

Čebele držé na Kranjskem v 5 čevljev dolgih, 1 čevljev širokih in 8 palcev visokih panjih, narejenih iz smrekovih deščic. Na prednji končnici je naslikana podoba, včasih tudi izreki in v slovenščino prevedeni verzi iz Vergilijevega speva *Georgica*.⁵ Z imenom panj označuje Kranjec tudi drevesno deblo (čok). Iz tega se more sklepati, da so naši predniki uporabljali pri čebelarstvu votla debela.

Način, kako Kranjci čebelnjake stavijo, priča, da so odlični čebelarji; zakaj medtem ko štajerski Slovenec v Mariborskem okrožju in Hrvat stavita svoje košnice zdaj pod hišni napušč, zdaj zopet na kol, zabit v zemljo, ima Kranjec zelo smotrno postavljene čebelnjake. Zgrade jih na prisojnih pobočjih iz lesa, tako da imajo na obeh sprednjih koncih krila, zbita iz desák. Ta krila so tako visoka kakor čebelnjak sam in tvorijo proti pročelju kot 150°. Namen teh kril je, da odvrčajo od čebelnjaka veter; radi tega zasadé včasih v smeri kril ali kot njih podaljšek smreke. Leté dobro služijo tudi v dobi rojenja, ker roj rad nanje sede. Čebelnjaki počivajo na posameznih kamnih, ok. en čevljev nad zemljo; zakaj če bi tičali neposredno na tleh, bi les trohnel ter služil mravljam in drugim škodljivcem za

bivališče. Prostor med zemljo in čebelnjakom zapažijo skrbno z deskami; zakaj v tem prostoru se sicer rada zadržuje domača perutnina, ki preži na čebele, ki jih je na paši zalotil dež ter na povratku često utrujene pred čebelnjakom na tla popadajo. Da morejo te čebele priti v svoje panje, je v poševni smeri napravljena lesena greda, tako da veže tla s prvo vrsto panjev. Čebelnjak ima navadno 4 do 6 vrst panjev drugo na drugi, tako da je spodnja vrsta le poldrugi, zadnja zgornja pa ne več ko 6 čevljev od tal odmaknjena.

Da dobé čebele od srede marca do konca septembra dovolj hrane, ki jim je ena in ista krajina ne more ves čas nuditi, pošlje Kranjec v določenih letnih dobah svoje čebele v druge kraje, ki so neredko do 4 milje (ok. 30 km) od stalnega bivališča oddaljeni.

Čeprav padejo v deželah iste zemljepisne širine najvažnejše dobe za nabiranje medú skoraj vedno na isti letni čas, se Kranjska vendar razlikuje od sosednih dežel. Vzrok temu tiči večidel v odlični kranjski flori, nekaj pa tudi v tem, da sosedne dežele, čeprav imajo iste ugodnosti, le-teh ne izrabljajo tako, kakor bi jih morale.

Na Kranjskem so tri glavne dobe kot najugodnejši čas za nabiranje medú. Prva perioda se prične z razcvetom mesnordečega resja (*Erica carnea*) v mesecu marcu in traja do konca aprila. Druga pade v razcvet sadnega drevja konec aprila in traja ves mesec maj. Tretja in zadnja perioda se prične konec avgusta in traja en mesec.

Kar se tiče prve dobe, je malo dežel, ki bi bile tako oblagodarjene kakor Kranjska. Zakaj ko se čebele sredi marca ob lepih dneh pred žrelci panjev pojavijo, najdejo v medovitem cvetju resja obilo hrane, medtem ko so čebele v onih deželah, kjer se ta rastlina ne nahaja tako pogosto, navezane le na cvetje ive ali mačkovca (*Salix caprea*). Sicer je cvetje te vrbe zelo medovito ter ga čebele rade obiskujejo, vendar je ta vrba premalo razširjena. Razen tega pa se dogaja, da tem vrbam, kakor malo jih je, ljudje porežejo veje, ko se na njih ali cvetje še ni razvilo ali pa je drevo v najbujnejšem cvetju. Te veje namreč povežejo v tako zvane „butare“, ki jih na cvetno nedeljo v cerkev k blagoslovu nosijo. Na to pa, da bi to za čebelarstvo nad vse važno in kmetovalcu

⁵ Vergilius Maro, rimski pesnik (70–19 pr. Kr.) je v 4. knjigi svojega slavospjeva poljedelstvu (*Georgica*) opeval čebelarstvo. Prim. Slov. čebelar, letn. 1934 (Janševa številka), str. 111.

sploh jako koristno drevo kar največ nasadili, še ni nihče mislil. Važnejša za čebelarstvo je torej rdeča resa, ki krasi na Kranjskem skoraj vsako apnensko hribovje. Njena največja prednost je v tem, da najdemo čebele na njej hrano v takem času, ko bi jim morali sicer klasti in da ostanejo čebele varne pred boleznimi, ki se spomladi pogosto radi brane pojavljajo. Ljudje so že davno spoznali važnost te rastline ter so jo skušali presaditi v kraje, kjer se ne nahaja. Toda pri presaditvi po semenju niso povsod pazili na naravo rastline; zato so nekateri taki nasadi opešali, zlasti oni v župniji Sv. Gotarda na štajerski meji, kjer so seme posejali na skrilasta tla in na osojno pobočje. Ta resa pa ljubi apnena tla in prisojne jase v listovnih gozdih na višini.

(Nadaljevanje).

Raznoterosti iz domačih in tujih virov

Anton Žnideršič.

Obnova matice. Za roj godno družino, ki ima že matičnike ali pa ki jih še nima, prestavimo v medišče. Na mesto rešetke denemo desko, da z njo ločimo medišče od plodišča. V plodišču pustimo le sat z zalego, na katerem je matica. Spodnja družina ima matice in dobi vse letalke, „roj“ v medišču pa si izpodredi mlado matico. Tej družini odpremo žrelo, moramo jo pa tudi napajati, ali pa pitati z raztopino 1:1. Prazni prostor zgoraj in spodaj zastavimo s satjem in satnicami. Ko se matica izleže, podpremo ostale matičnike. Deset dni po prahi mladice odstranimo staro matico ter družine združimo. Taka družina ne roji v tem letu.

Obnožina je za vzrejo čebel velike važnosti. Brez nje ne morejo čebele pitati zalege in zato je panji tudi ne morejo izpodrediti toliko, kolikor si je želimo. V severni Nemčiji, kjer je velikanska planota obraščena z jesenskim rešjem in kjer od pamtiveka čebelarijo na roje, stlačijo jeseni medeno satje z obnožino vred v posode. Spomladi pitajo s to zmesjo svoje čebele. Tak pitanec je najboljši, kar si ga moremo misliti in ni čuda, da dosežejo ondotni čebelarji z njim zaželene uspehe. Kaka škoda, da gre pri nas toliko te dragocene tvarine v zgubo. Mislim namreč iz kranjičev in košev, ki jih jeseni podremo. Videl sem nekje velik kup odrezkov praz-

nega satja, v katerem je bilo še mnogo obnožine. Vsa je šla v kotel za vosek. Kako naj tako satje shranimo? Na prav enostaven način! Zrežimo ga na tanke rezance na ta način, da prerežemo celice po sredini. Te rezance denimo v toplo vodo ter brozgo dobro pretlačimo. Potem izžemimo voščine prav temeljito. Tekočino precedimo, jo segreimo ter zmešamo z medom ali pa ji dodajmo toliko sladkorja, da je gosta kakor med. Pred pitanjem jo razredčimo z vodo in jo dobro premešamo.

Obnožina, ki jo hranimo čez zimo v praznem satju, se na suhem ne pokvari, ne skisa in ne splesni, ker so jo čebele prevlekle s tanko plastjo medu ter jo s tem neprodušno izolirale. Če pa hočemo biti še bolj previdni, natresimo v celice sladkorne moke, jo navlažimo z razpršilnikom, potem pa sate posušimo. Preden damo spomladi tak sat čebelam, ga potopimo v toplo vodo. V zadnjem času so izumili poseben sveder, s katerim lahko poberejo obnožino iz satja, ne da bi sat pokvarili. Nabrano obnožino zmešajo z medom ter jo hranijo čez zimo v kozarcih.

Doslej še nimamo dobrega nadomestila za obnožino. Mleko in jajca vsebujejo sicer dovolj beljakovine, vendar poskusi s temi nadomestili niso pokazali zadovoljivih uspehov. Zadnji čas hvalijo fižolu podoben sadež, ki ga uvažajo iz Japonske in ki se imenuje soja. Soja ima mnogo več beljakovine kakor naša žita. Če pa je soja moka tako nadomestilo za obnožino, kakor je sladkor za med, potem bomo lahko veselji. Vederemo! Društvena čebelarna je je naročila manjšo količino za poskušnjo. Oddajala jo bo čebelarjem, da jo bodo preskušali.

Kranjska čebela. Nemška državna čebelarska skupina, ki stoji pod državnim nadzorstvom in ki določa smernice čebelarstva, je odredila sledeče. Le v dveh smereh se smejo v bodoče vzgajati čebele: nemške in kranjske. Vzreja rumenih čebel je v državni skupini prepovedana. Na vzrejnih listih bosta odslej vidna le znaka D (za nemške čebele) ali K (za kranjske). Če pomislimo, kako strogo in dosledno delujejo Nemci za izboljšanje svoje domače čebele in za izločitev vsega tujega, kaže gornja odredba, da so merodajni činitelji uvideli, kako velike prednosti ima naša čebela pred vsemi drugimi.

Med iz lesa. Neki mizar je po naključju postavil pred čebelnjak 5 vrčev prahu od smrekovega in jelovega lesa, ki so ga čebele vsega pobrale. Pri pregledu panjev je

našel v celicah prav malo obnožine, zato pa vse sate polne medu. Urednik lista, v katerem sem to poročilo bral, pravi zafkljivo: kemiji se je posrečilo, izdelati sladkor iz lesa, zakaj ne bi bilo to mogoče tudi čebelam?

Proti sinicam nasvetujejo, naj obesimo na panje v razdalji 10 do 15 cm rdeče kričeče krpe, in to tako, da vise prosto. Ko sinica prileti, zaplahatajo krpe, kar ptico tako prestraši, da odleti.

Za prevaževalce jako umesten nasvet. Kdor ima stare, črvive, izrabljene panje, naj čebel v njih ne prevažaja, ampak ponudi naj jih kakemu muzeju in naj si kupi nove.

Hud panj. Kako si pomagamo, če imamo opravka s hudim panjem? Če so na oknu v čebelnjaku begalnice, pa tudi če jih ni, zapri panju žrelo. Potem ne bodo mogle starejše čebele nazaj, pač pa bodo odletele še one, ki so v panju. Na satih bodo ostale le mlade čebele, ki so mirne.

Kam s trotjo zalego. Previdni čebelar si ve pomagati, da se mu trotje v panju preveč ne razpasejo. Zgodi se pa le, da moramo trotjo zalego odstraniti, pa se nam zdi škoda, ker je tako sveža in sočna. Neki čebelar, ki ni vedel kam z njo, jo je stlačil v pitalnike in jo ponudil čebelam. „Kar trle so se okrog sladkega soka,“ je dejal. Prihodnji dan je našel v pitalnikih same suhe srajčke zalege. Seveda je mogel zalego porabiti samo dokler je bila še mlada.

Za prevaževalce. V „Leipziger Bienen Zeitung“ nasvetuje nekdo, da naj damo družinam pred prevozom na pašo po tri litre sladkorne raztopine v razmerju 1:1. Baje so čebele potem pri prevozu bolj mirne, ker imajo v vsakem satu odprt med, ki se ga lahko navžijejo. Kdo ima kaj tozadevne skušnje?

Tajniško poročilo

o delovanju „Slovenskega čebelarskega društva v l. 1937.*

Konec leta 1937, je preteklo 40 let od ustanovitve našega društva. Ta doba je izrednega pomena za naše čebelarstvo in društvo, ker predstavlja čas trdega dela in

* Poročilo objavljamo vnaprej, da ne bomo na občnem zboru izgubljali časa s čitanjem. Gg. delegate prosimo, da poročilo pazljivo preberejo zaradi morebitnih pojasnil, ki jih bodo želeli na zboru dne 15. maja t. l.

vztrajnosti, dobo šole in pouka ter uspehov in napredka. Društveno delovanje v tem času ni bilo lahko, saj smo preživeli dobo strašne svetovne vojne in največjega zgodovinskega prevrata ter gospodarskih kriz. Zato se danes ob 40 letnici tembolj veselimo, da je društvo prebrodilo vse te težke čase in stoji trdno kakor še nikdar doslej. Če bi nam kinofilm pokazal razvoj našega čebelarstva v vseh podrobnostih od rojstva našega društva do danes, bi morali priznati, da predstavlja minulih 40 let dobo, polno aktivne delavnosti. Naš čebelarski napredek se more častno meriti z napredkom v drugih državah, kar je zasluga našega društva. Dosedanji uspehi pa so nam utrdili živo vero, da bo društvo v bodoče lahko še uspešnejše delovalo za napredek našega čebelarstva. Zato je dolžnost vseh slovenskih čebelarjev, da se ga oklenejo z vso ljubeznijo in mu s skupnim delom pomagajo do popolnega razmaha.

Na mestu bi bilo, da bi podal ob 40 letnici v svojem tajniškem poročilu tudi statistične podatke o društvenem delovanju v teku 40 let. Ker pa bo tak pregled podal letošnjem občnem zboru drug poročevalec, podajam le poročilo o delovanju društva v letu 1937.

Čut pietete nam veleva, da se spomnimo onih naših zvestih članov, ki so lani odšli v večnost. To so: Jakelj Valentin, župnik v pokoju v Lahovčah pri Komendi, Smole Franc, posestnik in ključavničar v Zg. Šiški, Armič Josip, šol. upravitelj v Celju, Vodopivec Janko šol. upravitelj v Kamnjah pri Vipavi, Lukman Ivan, šol. upravitelj v Mariboru, predsednik mariborske podružnice, Završnik Karol, šol. uprav. v Kranju, Luka Jenko v Novem mestu. Slava njihovega spominu!

Spomniti se moramo tudi naših dobrotnikov. Zahvaljujemo se ministrstvu za kmetijstvo in kraljevski banski upravi za naklonjene podpore, posebno našemu čebelarskemu referentu, g. Jožetu Okornu, ki stalno podpira naša stremljenja in nas na višjem mestu priporoča. Prosim ga, da bi to našo zahvalo sporočil g. banu dr. Natlačenu, g. pomočniku bana dr. Majcnu, g. načelniku kmetijskega oddelka dr. Podgorniku in šefu veter. odd. g. dr. Hribarju. Zahvaljujemo se še Drž. veter. bakteriološkemu zavodu v Ljubljani za preiskavo obolelih čebel. Končno zahvalo pa vsem vam, ki ste v podružničnih odborih delovali v korist društva in poleg svojih vsakdanjih bremen prevzeli še skrb za napre-

dek čebelarstva na deželi, ki je temelj našega čebelarstva in hrbtenica društva.

Naj omenim, da je v preteklem letu dočkal svojo 70 letnico društveni častni član g. Franc Rojina. S svojim spretnim peresom nam je podal v Čebelarju mnogo preizkušenih navodil, v zadnjih letih pa „Spomine“, ki jih je vsak čebelar z veseljem čital. Iz srca hvaležni mu želimo še mnogo zdravih let.

Odbor. Na lanskem občnem zboru so bili izžrebani iz odbora gg. prof. Slavko Raič, Janko Babnik, Mirko Dermelj, Jan Strgar, Josip Vales, Rudolf Gallob in Ivan Ribič. Razen g. Strgarja so bili ponovno vsi izvoljeni, namesto g. Strgarja pa g. Janko Ravnik iz Kranja.

Ožji odbor so lani tvorili: prof. Josip Verbič, predsednik, Henrik Peternel, I. podpredsednik, prof. Slavko Raič, II. podpredsednik, Mirko Dermelj, tajnik in blagajnik, Adolf Arko, Janko Babnik, Anton Žnideršič, prof. Stane Mihelič pa kot odborniki. Urednik Sl. Č. je bil v odboru kot virilist.

Z imenovanimi pa so tvorili širši odbor kot zastopniki še: Drago Bitenc, za krški okoliš, Julij Majer, za kamniški okoliš, Alojzij Peterlin, za kočevski okoliš, Janko Ravnik, za gorenjski okoliš, Josip Vales, za novomeški okoliš, Vencelj Malovašič za notranjski okoliš, Rudolf Gallob, za mežiški okoliš, Franc Lenarčič za ptujski okoliš, Peter Močnik, za mariborski okoliš, Ivan Ribič, za ljutomerski okoliš, Anton Štefanciosa, za rogaški okoliš.

Za namestnike so bili izvoljeni: Ivan Šetinc z Jesenic, Tit Grčar z Barja in Alojzij Bačič z Viča.

Pregledovalca računov sta bila Ivan Šmajdek z Ježice in Ivo Verbič iz Ljubljane.

V letu 1957. je bilo 42 sej ožjega odbora in 3 seje širšega odbora. Na sejah so se razpravljale tekoče društvene zadeve, predvsem o rejnem okrožju v Selški dolini, o pašiščih, o čebelarskem zakonu, o pravilniku o zatiranju čebelnih kužnih bolezni, pregledovanju čebelnjakov v ptujskem in ljutomerskem okraju, izboljšanju paše, predavanjih, o izboljšanju čebelarstva sploh in pravilih „Zveze“ v Beogradu. Vso to obsežno snov je odbor obravnaval v tedenskih sejah, ki so se jih udeleževali zdaj pa zdaj tudi odborniki širšega odbora.

Najvažnejše delo je bilo sodelovanje pri urejevanju ajdovih pašišč in zatiranje čebelnih kužnih bolezni. Lanski odbor je izvedel po svojih bolezenskih izvedencih pre-

gled vseh čebelnjakov v sodnem okolišu Ljutomer. Ponovno pa so bili pregledani oni čebelnjaki ptujskega okraja, ki so bili lansko leto okuženi. Izkazalo se je, da so nekateri čebelnjaki ostali po lanski razkužitvi neokuženi, pojavila pa se je bolezen v drugih čebelnjakih. Potrebno bo še mnogo pregledov, preden bo mogoče zajezi pot tej grozni čebelni bolezni, kar se bo doseglo le z vestnim in pravilnim postopanjem vseh prizadetih čebelarjev.

Slov. Čebelar je izhajal redno vsak mesec. Tiskala ga je Jugoslovanska tiskarna, ki je stavila društvu najugodnejšo ponudbo. Urejeval ga je g. Avgust Bukovec. List je prinašal vsestransko gradivo v pouk izkušenim in mladim čebelarjem in je društvo nanj lahko ponosno, kar je zasluga vseh cenjenih sotrudnikov. Razpošiljali smo ga na 420 različnih pošt v 3554 izvodih. Dobivali so ga: podružnični člani 3112 izvodov, direktni člani 370 izvodov, v zameno 36 izvodov, brezplačno 36 izvodov.

Število članstva se je povečalo za 298. Kakor prejšnja leta smo v istem številu pošiljali list tudi čez državno mejo: na Koroško, Primorsko, v Češkoslovaško, v Nemčijo, Italijo, Poljsko, Bolgarijo in Ameriko, skupno 110 izvodov.

Podružnice. V letu 1957 je imelo društvo 155 podružnic. Večina podružnic je delovala prav dobro, nekaj pa dobro, 10 podružnic pa skoro ne živi in čakajo na agilnejšo osebo, ki bi delovanje podružnice poživila. Na bivšem Kranjskem je 83 podružnic s 1859 člani, na bivšem Štajerskem pa 72 podružnic s 1253 člani.

Imena in število članov podružnic so sledeča:

Boh. Bistrica	27
Boh. Bela	6
Blejska Dobrava	11
Bled	29
Breznica	26
Borovnica	24
Barje	50
Bloke	13
Begunje	12
Cerklje - Kranj	16
Cerknica	14
Cerklje - Krka	19
Črnomelj	35
Domžale	22
Dovje - Mojstrana	20
Dolsko	17
Dobropolje	13
Dol. Logatec	22
Dobrava - Ljubljana	30
Dobrneče	9
Gorje	26
Horjul	15

Hrušica	16	Gor. Lendava	22
Hotič	15	Gor. Radgona	11
Jesenice	31	Fram	13
Jezersko	—	Guštanj	21
Krka	13	Hoče	8
Krtina	38	Jurovci	8
Kranj	44	Jarenina	10
Križe	38	Konjice	22
Kočevje	16	Kapela - Radenci	17
Koprivnik - Kočevje	—	Kozje	9
Kamnik	41	Laško	10
Laze - Planina	12	Ljutomer	26
Leskovec - Krško	18	Ljubno	12
Leše	10	Makole	16
Ljubljana	110	Mežica	40
Metlika	27	Marenberg	8
Medvode	16	Muta	21
Mirna peč	10	Murska Sobota	—
Novo mesto	55	Markovci	—
Naklo	28	Maribor	35
Novasela	—	Mursko polje	23
Poljane	49	Mozirje	21
Planina pri Sevnici	13	Prevalje	14
Preserje	14	Ptuj	45
Polhovgradec	11	Podpeca	21
Podkrim	50	Podova - Rače	14
Pribinci	13	Pirešica	11
Rob	5	Ormož - Vel. Nedelja	34
Ribnica	28	Ruše	34
Radovljica	40	Rogatec	14
Račna	15	Rog. Slatina	18
Rimske Toplice	22	Sav. dolina	17
Senovo	40	Selnica	20
Smlednik	26	Slov. Bistrica	35
Sv. Vid - Cerknica	12	Središče	17
Sodražica	14	Stoperce	—
Skaručna	12	Sv. Peter - Maribor	17
Selca - Zelezniki	38	Sv. Andraž - Velenje	18
Stari trg - Lož	18	Sv. Andraž - Slov. gor.	10
Sevnica	26	Sv. Benedikt	9
Šmartno - Litija	20	Sv. Francišek	—
Stična	25	Sv. Lovrenc - Slov. gor.	3
Škofja Loka	24	Sv. Jurij ob juž. žel.	34
Št. Janž na Dolenj.	28	Sv. Jurij ob ščavnici	15
Šmarjeta	10	Sv. Trojica - Slov. gor.	10
Št. Jernej na Dolenj.	28	Slovenjgradec	27
Trebnje	26	Sv. Anton na Pohorju	16
Trbovlje	36	Sv. Marija v Moškanjcih	15
Tacen	29	Sv. Marjeta na Dravskem polju	6
Vič	35	Sv. Lovrenc na Dravskem polju	—
Vodice	12	Sv. Marko	—
Vel. Lašče	15	Štrigova	10
Vel. Dolina	—	Št. Ilj - Turjak	16
Vnanje gorice	8	Št. Danijel	17
Vrhnika	31	Št. Janž - Drav. polje	14
Vel. Podlog	18	Št. Janž - Vin. gor.	16
Vel. Gaber	25	Šmarje - Jelše	10
Zagorje	21	Šmartno ob Dreti	13
Zakot	19	Šoštanj	39
Zalna	18	Šmartno - Paka	19
Zužemberk	17	Turnišče	16
		Velenje	13
		Veržej	19
		Zg. Drav. polje	16
		Zetale	10
Beltinci	19		
Braslovče	11		
Bočna	18		
Bogojina	23		
Celje	31		
Črna - Prevalje	26		
Dol. Lendava	38		
Dravograd	32		

Zveza v Celju je vršila tudi v letu 1937 svojo lepo nalogo in priredila pri svojih podružnicah mnogo predavanj. Zvezo vodi predsednik g. župnik v p. Henrik Peterel, ki prevzema vsako leto največ pre-

davanj in s tem vrši najvažnejše delo pri podružnicah. Pridobil si je velike zasluge, za kar smo mu dolžni trajno hvaležnost.

Zveza čebelarških društev v Beogradu je v preteklem letu zgubila svojega dolgoletnega predsednika g. Džordževića. Vodstvo Zveze je zato prevzel naš predsednik g. prof. Verbič, ki si je s tem naložil še eno breme več na svoje rame.

Predavanja in tečaji. Društvo je priredilo lani več predavanj pri podružnicah in nekaj tečajev. Predavanja je bilo preko 50 po vsej dravski banovini, tečaji pa so bili za vzrejo matic in kuho voska. Razveseljivo je dejstvo, da se za kuho voska in vzrejo matic ter gojitev čiste sivke naši čebelarji vedno bolj zanimajo. Podružnice Kranj in Selnica ob Dravi nameravata ustanoviti celo svojo plemenilno postajo. Če bodo ostale podružnice vsaj deloma sledile temu dvema podružnicama, bo storjen s tem velik korak naprej, kar bo v korist splošnemu čebelarstvu in posameznim čebelarjem.

Rejno okrožje. Društvo je lani ustanovilo posebno rejno okrožje v Selški dolini z namenom, da bo pospeševalo v njem gojitev čistih čebelnih družin. Hvalevredno moram omeniti, da se za okrožje zelo zanima naša banska uprava, kar nam potrjuje, da je društvo poklicalo v življenje koristno ustanovo, ki bo lahko rodila lepe uspehe. Kraljevska banska uprava je za to okrožje naklonila prvo podporo v znesku din 1200— za kar ji izrekamo toplo zahvalo. Čebelnjake v okrožju pregledujeta g. predsednik prof. Verbič in g. urednik Bukovec, banski referent g. Okoren pa bo imel v okrožju nekaj predavanj.

Dom Antona Janšev. Vsako leto bolj se kaže, kako zelo potreben nam je Janšev dom in kako srečno roko smo imeli pri njegovem nakupu. Le eno napako ima Janšev dom: premajhen je. Da bi mogli vsaj deloma izvesti svoje načrte, bi potrebovali mnogo večji dom. Če bo prihodnji naš rod varčno postopal in gojil do čebelarstva tako ljubezen, kot jo gojimo sedaj mi, se bo tudi ta želja lahko izpolnila. Lep trgovski lokal in dvorišče, ki je primerno za razširjenje stavbe, posebno pa zelo prometna točka doma, so velike prednosti, ki bodo domu še zelo koristile. Leta 1937. ni bilo nikakih večjih popravil, kar znači, da je naša mala in ponižna stavba trdna.

Zdravstveno stanje naših čebel je bilo povoljno. Sicer se tu in tam pojavljajo primeri težjih čebelnih bolezni, a odbor je storil vse, da se bolezen ne raz-

pase. Pregled vseh čebelnjakov je bil izveden lansko leto v ljutomerskem sodnem okraju. Če se bo to delo nadaljevalo smotrno, se mora pokazati uspeh velike vrednosti. Le škoda, da društvo nima zadosti sredstev, da bi moglo vso akcijo izvesti tako, kot si odbor želi. Drž. veter. bakter. zavod v Ljubljani je pregledal mnogo primerov poslanih mu obolelih čebel in s tem mnogo pripomogel k ohranitvi zdravja čebel.

Plemenilno postajo v Kamniški Bistrici vodi neumorni naš g. predsednik prof. Verbič. Kakor mravlja prenaša matice na plemenišče in nazaj ter bodri pri vseh predavanjih svoje poslušalce, da bi se oklenili vzreje matic. Sprva je bil to za naše čebelarje trd oreh. Toda vse kaže, da se je zanimanje za vzrejo matic začelo vzbujati med čebelarji. Želimo le, da bi naši člani čimprej prišli do spoznanja, da leži bodočnost in napredek čebelarstva le v izbiri matic in da bi plemenilno postajo izkoriščali z vso vnemo.

Gospodarski položaj našega čebelarstva je v splošnem slab. Hudo smo se morali pregrešiti, da nas usoda kar leto za letom tako zelo tepe. Že več let ni medu, kar se že občutno pozna v trgovini in tudi pri prehrani čebel z medom. Ako bi čebelarji ne imeli toliko ljubezni do svojih čebel, bi naše čebelarstvo moralo že propasti. Ta ljubezen pa bo pripomogla, da bomo prestali tudi to hudo preizkušnjo, kajti rešitev mora priti čimprej. Kupčija z živimi čebelami postaja živahna in predstavlja sedaj edini dohodek čebelarjev.

Knjižnico vodi g. prof. Raič. Doslej ni bila deležna prevelike milosti, zato ji manjka mnogo novejših strokovnih izdaj. Pa bo treba tudi za knjižnico seči globlje v žep in ji pomagati, da bo zavzela častno mesto v Janševem domu.

Opazovalne postaje vodi g. šol. upr. Julij Majer. Lansko leto jih je bilo že 30. Če bi odbor mogel ustreči vsem, ki za nje prosijo, bi jih bilo že mnogo več. Povečanje števila postaj ima za posledico tudi večje letne izdatke, to pa je stalna obremenitev društvenega proračuna. Postaje so tako zelo potrebne, da jih društvo ne sme opustiti, saj so barometer čebelarstva in le po njih moremo slediti razvoju in donosu naših čebelnih družin.

S tem končam svoje tajniško poročilo, ki naj bo vam, in tudi poznejšim čebelarjem kazalo našega društvenega delovanja. Vas cenjeni gg. delegati pa prosim, da odborovo delo in moje poročilo odobrite.

Račun dohodkov in stroškov uprav. oddel. Slov. čebelarstva za l. 1937

Dohodki		Din	p	Stroški		Din	p		
Vloga na ček. rač. Din	169'83	1.835	34	Slovenski Čebelar:					
v Mestni hranilnici „	1.665'51			12.049	—				
Članar. za l. 1936 Din	9.052'70	101.365	20	tisk in dolg iz l. 1936					
„ „ „ 1937 „	92.167'50			tisk za l. 1937 . Din	39.290'—	frankatura . . . „	2.810'—		
„ „ „ 1938 „	145'—			klišaji	1.590'—	naslovi	1.500'—		
Za prodane knjige:				urednik	6.000'—	sotrudniki	9.028'50	60.218	50
Jugova . . . . . Din	3.412'50			Delno odplačilo dolga		39.800	—		
Nemške knjige „	644'—	4.126	25	Plemenilna postaja		666	50		
Čebelne bolezni „	27'75			Manipulacija v p. h.		738	31		
Stari letniki	42'—	1.891	—	Opazovalne postaje za l. 1936		3.487	—		
Prehodna plačila				Tajniške potrebščine (znamke, dopisnice itd.)		2.300	—		
Podpore ministr. Din	3.000'—	8.955	—	Nagrada tajniku		9.600	—		
„ ban. uprave „	5.955'—			Zašranje kužnih bolezni v ptuj. in ljutomer. srezu		6.658	50		
Oglas v Čebelarju		40	—	Tečaji in predavanja		8.126	—		
Sklad za nagrade za vzorno čebelarstvo		400	—	Preodkazila prehodnih plačil		1.891	—		
Obresti hran l. vloge		23	75	Tuji časopisi		669	—		
Posojilo za tekoče upr. stroške		41.650	—	Potnine in sejnine		4.638	—		
Razno		891	50	Knjige za knjižnico		1.072	50		
				Na račun za Jugovo knjigo		4.049	—		
				Urejevanje pašišč		1.423	—		
				Skladu Janševega doma vrnilo		1.500	—		
				Tiskovine in papir		783	50		
				Razno		706	—		
				Vloga na ček. rač. Din	112'97				
				v Mestni hranil. „	689'26	802	23		
		161.178	04			161.178	04		

V Ljubljani, dne 22. aprila 1938

Josip Verbič l. r., predsednik

Mirko Dermelj l. r., blagajnik

Pregledala in v redu našla: Ivan Šmajdek l. r., Ivo Verbič l. r., preglednika računov.

Premožensko stanje uprav. oddel. Slov. čebelarstva dne 31. XII. 1937

Aktiva		Din	p	Pasiva		Din	p
Vloga na ček. rač. Din	112'97	802	23	Tiskarni (tisk Sl. Č.) Din	8.590'—		
v Mestni hranil. „	689'26			Jugove knjige „	28.635'—	37.225	—
Zastanki na članarini		34.192	80	Članarina za l. 1938		145	—
Knjige v komisijski prodaji		4.115	75	Opazovalne postaje 1937		5.013	25
Zaloga knjig		31.436	—	Posojilo		80.050	—
Inventar po odpisu:				Razno		35	—
splošni inventar Din	10.620'—						
klišaji . . . . . „	850'—						
opazoval. postaje „	10.402'—	32.432	—				
čebel. muzej . . . . . „	10.560'—						
Knjižnica		4.767	50				
Razno		733	—				
Premoženje:							
primanjkljaj koncem leta 1936 Din	10.112'16						
primanjkljaj koncem leta 1937 „	3.876'81	13.988	97				
		122.468	25			122.468	25

V Ljubljani, dne 22. aprila 1938

Josip Verbič l. r., predsednik

Mirko Dermelj l. r., blagajnik

Pregledala in v redu našla: Ivan Šmajdek l. r., Ivo Verbič l. r., preglednika računov.

OPAZOVALNE POSTAJE

Letos je bil marec prav izreden mesec: v prvi tretjini je ponoči toplina padala še pod ničlo, vendar so bili dnevi lepi in sončni. Vsa druga tretjina je bila topla in sončna, naravnost poletna. Šele okrog 25. se je nebo pooblačilo in sta dež in sneg namočila že kar suho zemljo. Sledili so zopet lepi dnevi, polni sonca, pa žal tudi vetra.

Kako izreden je bil letošnji marec, nam najbolj nazorno pokažejo spodnje ugotovitve: Mnogoletna povprečna toplina v marcu znaša 4·61° C, množina padavin pa 77·9 mm, letošnja povprečna toplina je znašala 7·62° C, množina padavin pa 26·2 mm.

Vse postaje so imele obilico izletnih dni, čebele so marljivo donasale obnožino in marsikje tudi nov med od resja, vrb in tudi že od prvega cvetočega koščičastega sadja. Nad ena tretjina postaj se je ta donos močno uveljavil, saj imajo nad 3 kg čistega mesečnega donosa! Stari čebelarji tistih srečnih čebelarskih okolišev ne pomnijo tako zgodnje izdatne bere.

Donos obnožine in novega medu se je povsod odražal v močnem zaleganju in so ponekod panji že kar natrpani s čebelami. Postaji Brežice-okolica in Žetale poročata, da so čebele že prav pridno delale satje!

Mesečni pregled za marec 1938

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže						Toplina zraka			Dni je bilo										
		pridobil v			izgubil v			največ pridobil	najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.												1.	2.	3.
Blejska Dobrava	577	—	—	—	25	25	30	—	80	—	—	+17	—	+ 8·01	22	2	—	4	8	19	7
Breg-Križe	483	—	—	—	40	30	10	—	80	—	—	+18	—	+ 6·50	25	3	2	4	3	24	10
Kranj	385	—	—	—	80	80	75	—	235	—	—	+24	—	+ 7·92	28	3	—	5	7	19	12
Virmaše - Škofja Loka	361	—	—	—	50	70	60	—	180	—	—	+20	—	+ 7·78	27	2	1	3	10	18	29
Tacen-Šmarna gora	314	—	—	105	80	110	55	—	160	20	23	+20	+ 1	+ 7·82	29	1	1	7	7	17	17
Barje	289	—	—	—	30	45	45	—	120	—	—	+17	—	+ 6·—	28	1	1	2	6	23	15
Dob	305	—	—	—	70	40	80	—	190	—	—	+20	—	+ 7·34	29	1	1	1	7	23	11
Rova	350	—	—	—	70	45	100	—	215	—	—	+20	—	+ 7·84	26	1	1	4	2	25	7
Mekinje	415	—	60	70	80	60	—	—	10	30	19	+21	—	+ 6·37	29	3	1	3	12	16	23
Škorno-Novi kloster	450	—	—	—	35	75	70	—	180	—	—	+21	—	+ 9·21	25	—	—	1	30	—	7
Sp. Ložnica-Žalec	252	—	—	—	55	15	15	—	85	—	—	+14	—	+ 6·45	27	4	2	1	22	8	15
Leveč-Sl. Bistrica	355	—	—	—	50	50	75	—	175	—	—	+20	—	+ 8·40	28	4	2	3	8	20	13
Muta	387	—	—	—	90	20	10	—	120	—	—	+17	—	+ 5·84	26	3	—	3	14	14	20
Sv. Duh - Selnica	536	—	—	—	35	40	30	—	105	—	—	+ 9	—	+ 2·32	26	1	1	3	17	11	17
Studenci-Maribor	265	—	—	35	120	—	—	—	85	10	21	+20	—	+ 8·46	19	5	1	3	8	20	20
Cezanjevci	182	—	—	—	150	40	100	—	290	—	—	+18	—	+ 6·77	26	5	1	2	15	14	27
Nedeljica-Turnišče	170	10	—	—	40	90	65	—	185	10	9	+21	—	+ 8·14	27	1	—	4	8	19	7
Žetale-Rogatec	322	—	530	50	70	—	190	320	—	170	17	+22	—	+ 9·32	22	1	3	6	9	16	18
Donačka gora-Rogatec	397	—	300	80	70	—	—	310	—	80	17	+26	—	+ 9·16	26	4	3	4	7	20	11
Kozje	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+24	—	+ 8·01	26	4	3	2	14	15	11
Videm-Krško	168	—	—	—	50	—	—	—	50	—	—	+18	—	+ 6·42	27	4	4	—	16	15	12
Zakot-Brežice	156	—	—	5	40	—	—	—	35	5	31	+19	—	+ 10·75	28	9	1	2	18	11	13
Toplice-Dol.	179	—	40	10	70	60	50	—	130	20	19	+21	—	+ 6·88	23	2	2	5	10	16	21
Krka	300	—	—	20	70	65	70	—	185	5	24	+23	+ 1	+ 8·03	24	1	2	8	10	13	28
Št. Janž-Dol.	347	—	30	30	45	60	45	—	90	10	20	+23	—	+ 9·18	30	2	—	4	16	11	6
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+22	—	+ 7·71	24	1	1	4	11	16	7
Cerknica	575	—	60	—	—	—	60	—	—	—	—	+19	—	+ 6·82	27	3	1	1	17	13	25
Sv. Gregor-Ortnek	736	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Novo mesto	180	—	—	—	75	110	85	—	270	—	—	+24	—	+ 9·22	27	4	2	5	7	19	5
Šmarjeta	375	40	70	380	—	—	40	450	—	60	31	+20	+ 1	+ 8·48	28	4	2	3	2	26	30
Valpča vas	280	—	—	—	35	45	35	—	115	—	—	+23	—	+ 9·16	20	3	2	7	17	7	17

Vsi panji so AŽ sestava.

Razna poročila govore, da je po čebel-njakih smrt imela obilo žetev tam, kjer čebelarji na jesen niso dopolnili zimskih zalog. Kjer so se morale čebelice preživljati s pičlo lansko zalogo, se tudi ob letošnji zgodnji beri niso mogle povoljno razvijati. Posebno neugodno je vplival veter ob koncu meseca, ki je metal težko obložene čebele in jih pokončeval; tak črni dan je bil posebno 27. marca.

Mnoge postaje omenjajo, da je v okolici

mного brezmatičnih panjev. Že nekoliko let ni bilo pravega razpoloženja ob rojenju; matice so se slabo prašile! Postaja Muta poroča, da tam ni bilo izleta nad 4 mesece, vendar so čebele dolgi zimski zapor dobro prestale.

Ponekod se javljajo posledice lanske slabe letine, čebele niso v pravem pomladnem razvoju, kot bi morale biti! Povpraševanje po rojih in mladih maticah utegne letos postati živahno.

DRUŠTVENE VESTI

Opozorilo!

Sporočamo vsem gg. delegatom in članom društva, da se bo redni občni zbor Slov. čebelarškega društva, ki bo v nedeljo dne 15. maja t. l., začel **točno že ob ½10. uri** in ne ob 10. uri kot je bilo javljeno. Ta sprememba je potrebna zaradi obsežne snovi, ki jo mora občni zbor rešiti. Občni zbor bo, kot je bilo javljeno v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta. Dnevni red ostane neizpremenjen.

ODBOR.

Predavanja v področju „Zveze čeb. podružnic“ v Celju meseca maja:

1. maja v Ptuj; začetek ob 10. dopoldne. 8. maja za podružnico Rogatec in Rog. Slatina pri Sv. Florjancu; začetek ob 10. dop. 22. maja pri Sv. Trojici v Slov. goricah. 26. maja v Mozirju, dopoldne po prihodu iz Celja, v Šmartnem ob Paki popoldne. 29. maja za podružnico Konjice: dopoldne ob pol 9. v Konjicah pri čebelnjaku nadzornika proge g. Bajca, popoldne ob 14. v Zrečah v šoli.

Teoretični in praktični tečaj za vzrejo plemenskih živali (matic) bo v Ljubljani dne 4. in 5. julija in se bo končal 6. julija na Kopiščih ob Kamniški Bistrici. Število udeležencev je omejeno. Priglasje sprejema do 20. junija odbor S. Č. D.

Sestanek vseh sotrudnikov Slovenskega Čebelarja bo na dan občnega zbora osrednjega društva ob 15. v Društveni Čebelarni, sejna soba.

Uredništvo pričakuje prav številne udeležbe, da se pomenimo o bodočem delu v društvenem glasilu. Vabimo prav vse, ki se zanimajo za spopolnitev Čebelarja, tudi tiste, ki niso sotrudniki, pač pa dobri svetovalci. Pridite, prosimo, bomo zanimive stvari obravnavali!

Mariborska čebelarška podružnica bo priredila dne 31. julija t. l. **veliko razstavo živih čebel**, od 6. do 15. avgusta t. l. pa **splošno veliko razstavo čebelarških pridelkov**. Obe prireditvi bosta v Mariboru.

Na to opozarjamo vse čebelarje s pripombo, da bodo podrobna pojasnila objavljena v prihodnji številki.

Razstavljalni odbor.

Čebelna plemenilna postaja na Kopiščih ob Kamniški Bistrici je od 1. maja otvorjena. Čebelarji, ki se hočejo držati lahkih pogojev, ki so bili objavljeni v majskih številkah našega lista zadnja leta, jo morejo uporabljati brezplačno.

Občni zbor Saveza jugoslov. čebelarških društev in zadrug bo v nedeljo 22. maja t. l. v Beogradu (v mješčanski šoli v Zemunu). Vabimo vse člane, da se občnega zborovanja po možnosti udeležijo.

XIII. seja dne 8. aprila 1938. Odbor je rešil nekaj dopisov podružnic, in sicer prošnjo za opazovalno postajo v Celju, predlog podr. Trbovlje za občni zbor, prošnji za predavanja v Planini pri Sevnici in pri Sv. Vidu nad Cerknico ter dopis podružnice Hotič, ki želi uvesti v podružničnem področju čiste sive čebele. Ako ne bodo stroški previsoki, bo odbor izdal slike čiste čebele, matice in trota ter bastardno čebelo v barvnem tisku.

NAŠE PODRUŽNICE

Ljubljanska podružnica bo imela prihodnjo odborovo sejo v torek 5. maja t. l. ob 8. zvečer v običajnem lokalu. Člani in njihovi prijatelji so na odborovih sejah vedno dobrodošli gosti.

Podružnica Rogatec je imela občni zbor 30. januarja t. l. Izmed 14 članov se ga je udeležilo 12 in 3 nečlani. Predsednik se je spomnil prezano umrlega podpredsednika Srečka Sekirnika, nato pa podal poročila o delovanju podružnice. V odbor so bili soglasno izvoljeni dosedanji funkcionarji, le na izpraznjeno podpredsedniško mesto je bil izbran g. Ahčin France. Občni zbor je izrekel soglasno željo in prošnjo, da bi prišel preds. „Zveze“ v Celju g. Peternel 8. maja k Sv. Florijanu, kjer bi imeli čebelarški dan skupno s podružnico Rogaska Slatina.
Stefanciosa, predsednik.

Podružnica v Hotiču. Za sončno stran Zavsavja od Kresnic proti Zagorju se je predlanskim ustanovila podružnica v Hotiču. Pobudo za to je dal novodošli šolski upravitelj g. Goršek, najbrže zato, ker je našel v svoji bližini pod Vačami dolgoletnega čebelarja in izkušenega praktika Cirarja Karola, po domače Boštjana. Je sadjar in kmetuje, mizari in kuje, ima žago in mlin, zraven tega pa še pridno čebelar. Pomagal si je sam, pa tudi muha mu je pomagala; in tudi drugim je pomagal, posebno čebelarjem začetnikom Boštjan rad to stori. Le oglasi se pri njem pod starodavnimi Vačami, pa ti bo povedal, kakšna letina bo kaj letos. Lani je v začetku pomladi dobro pokazalo, saj je resje bregove kar pordečilo. Tovariš Krhlikar, ki blizu Vač pase čebele, je že do kresa parkrat točil. In smo se še drugi, sami novinci, polakomnili sladke tekočine in tudi točili. Pa smo se prenaglili. Kostanj ni dal nič, hoja nič in na otavi nič. Zadišala je ajda, ki je toliko obetala, pa so naredile sončne pege spet le prekmalu dež. Tako so družine opešale, malo nabrale in s težko vestjo smo jih zazimili. No, prezimile so dobro, kaže pa, da bo malo presuho; bomo že poročali kako bo.

Podružnica „Podkrim“ v Tomišlju je imela občni zbor dne 30. jan. Udeležba je bila precej obilna, vendar je nekaj članov, ki so bolj oddaljeni, izostalo, ker je bilo slabo vreme.

Razpravljalo se je mnogo, poleg tega tudi o stvarih, ki našo podružnico še posebno zadevajo. Zato je prav škoda, da nekateri člani niso bili navzočni.

Podružnica je bila ustanovljena šele preteklo leto, pa ima že zelo lepo število članov, kar dokazuje, da je bila organizacija res potrebna in da imajo člani smisel za napredek čebelarstva.

Ugotovilo se je tudi, da se nekatere sosedne podružnice ne drže svojega delokroga. Namen vsake podružnice naj bi bil, pomagati svojim članom pri čebelarstvu in skrbeti za njegov napredek. Ne bi se smela pa nobena podružnica posluževati nelojalne konkurence pri pridobivanju članov v območju sosednje podružnice, ker je to proti dobrim odnošajem podružnic med seboj.

Sv. Trojica v Slov. gor. Občni zbor podružnice je bil dne 30. januarja. Udeležilo se ga je okoli dvajset čebelarjev, ki so z zanima-

njem sledili izvajanjem tov. predsednika, ki je predlagal naj čebelarji posebno sadijo medeče rastline in izrazil željo, da bi vsi čebelarji, ki še niso člani, pristopili k podružnici, ker le v skupnosti in v slogi je moč. Podružnica je posebno zadnja 3 leta precej napredovala, kljub slabim čebelarskim letinam. Omisli si je novo stiskalnico za satje velike mere, ter prešo za vosek s popolnim priborom za kuho, tako da imajo člani za malenkostno odškodnino vse te predmete na razpolago. Posebno preša za vosek je solidna ter na poseben, nov način izdelana, tako da res odgovarja sedanjemu času.

Podružnica se trudi, da imajo njeni člani res nekaj od nje. Za letos pa pripravila novo točilo za A. Z. mero, kar bo zopet pridobitev za one člane, ki imajo A. Z. panje in stara točila. Naši čebelarji komaj čakajo, da bi se jih naš patron vendar že enkrat spomnil, sicer bo slaba. Pa še prihodnjič kaj več, če bo kaj prostora za nas v Slov. Čebelarju.
Tajnik.

Podružnica Kranj. Deputacija podružnice pod vodstvom predsednika g. Japlja je v nedeljo dne 20. februarja izročila velezaslužnemu čebelarskemu strokovnjaku g. Frančišku Rojini, šol. upravitelju v p. na njegovem domu v Zg. Siški podružnično častno diplomu.

Do solza ginjen nad hvaležnostjo, ki so mu jo njegovi čebelarski učenci s tem izkazali, je g. Rojina, četudi neusmiljeno priklenjen na bolniško posteljo in ki vse bolečine s heroično potrpežljivostjo prenaša, rekel, da se mu od veselja „srce topi“ in ne najde besed, kako naj se zahvali. V dno duše segajoča pa je bila njegova prošnja, katero je izrekel z milino, ki je samo njemu svojstvena in ki je orosila vsem oči: „Ljubite naše čebelce z vso gorečnostjo kakor dosedaj, tako tudi naprej.“

Med živahnim kramljanjem in pripovedovanjem, kako je čebelaril v Šmartnem pri Kranju, je šaljivo „pčičil“ tudi našega nekdanjega, dolgoletnega in agilnega predsednika kranjske podružnice, ki je pasel še do nedavno veselo in zadovoljivo svoje čebelce pod Šmarjetno goro pri Kranju.

Svojemu uglednemu čebelarskemu mojstru in učitelju iskreno želimo, da bi skoro okreval in še dolgo vrsto let pasel naše ljubljenske sebi v razvedrilo, nam pa v pouk in ponos.

Končno moramo omeniti še, da je diploma izredno posrečeno umetniško delo našega priznanega slikarja g. Matije Bradaške v Kranju.

Ravnik, tajnik.

Podružnica v Ljutomeru je imela občni zbor dne 2. februarja. Udeležba je bila polnoštevna, saj je število članov poskočilo na 44, kar je z ozirom na slabo letino prav zadovoljivo. Lansko leto so izvršili pregled čebelnjakov glede kužnih bolezni v sodnem okraju Ljutomer, letos pa ga nameravajo izvršiti še v sodnem okraju Gor. Radgona, kar je v veliko korist čebelarjem, da se zatre gnuloba čebelne zalege. Prijavili smo se za celodnevni tečaj, ki ga bo vodil odlični strokovnjak g. H. Peternel. Odbor je bil izvoljen stari z malo spremembo pri tajniku. Sledil je nadalje pogovor o uredbi pasišč in o novi tozadnevni naredbi.
Rudolf K., tajnik.

Kje smemo saditi češmin? Ta rastlina je velike vrednosti za čebele. Zato je moramo pri izboljševanju paše upoštevati, zlasti ker uspeva tudi tam, kjer druge medeče rastline ne morejo živeti: v bolj skaloviti zemlji. Nikakor pa je ne smemo saditi v bližini žitnega polja. Znano je, da češmin posreduje pri širjenju žitne rje, ki povzroča kmetovalcu včasih veliko škodo.

Češmin bomo tedaj sadili tam, kjer žitu ne more škodovati. Kar na slepo ga saditi n. pr. po železniških nasipih, ne da bi se poprej dobro poučili, ali ne bo to v škodo žitu, ne gre. To je pri izboljševanju paše treba upoštevati.

O čebelji katastrofi v zimi 1928—29 nimamo nikakih verjetnih podatkov. Vemo, da je bila velika in da je pomrlo premnogo panjev, pravega pregleda pa nimamo. Morda je prav tako, saj bi ne bilo nič bolje, če bi zvedeli kaj bolj natančnega. Katastrofa je bila ponekod resnično velika. V „Vojvodinskem pčelarju“ (4/38) piše čebelar Hauth, da je tisto zimo pomrlo v okolici Stanišića nad 2000 panjev. Od 2400—2600 jih je ostalo samo 250, vse druge je pobrala lakota in griža.

Kako je kaj takega mogoče? Odgovor nam daje omenjeni čebelar, ki piše, da ondotni čebelarji čebelarijo še po starem kopitu in niso dovzetni za noben pouk. Krčevito se oklepajo zastarelega načina čebelarjenja, čeprav imajo od tega občutno škodo. Stara ondotna navada je, da 5—6 dni pred akacijo uničijo vse matice, da bi panji več medu dali. Družini prepuste same sebi, da si izpodrede mlade matice. Mnogokrat se potem pripeti, da so jeseni v čebelnjaku sami slabiči in brezmatični panji, ki si ne morejo nabrati zimske zaloge. Potem ni čudno, da smrt tako žanje med čebelami.

Sophora japonica je izredno dobro medeče drevo, ki pa stori svojo dolžnost le v toplih krajih. V Sloveniji skoraj vsako leto pozebe in je potem brez koristi za čebele. V ljubljanskem Tivoliju je nekoliko teh dreves, pa ne morejo ne živeti ne umreti. S tem pa še ni rečeno, da to drevo pri nas nikjer ne uspeva. Za toplejše lege bo vsekakor primerno, za mrzlejšje kraje pa nikakor ne. To je treba pri sajenju upoštevati, da ne bo kasneje — dolgih obrazov.

Nove vrste točilo prihaja v promet. Ima obliko bobna s podstavkom za med. Točilo

izmetava med, obenem ga pa tudi izsesava. Satja ni treba obračati in se pri točenju prav nič ne lomi. Aparat prodajajo pod imenom Orkan-Saugtrommel (orkanski sesalni boben). Razpečava ga W. Müller & Cie Frick Baden.

Novodobno sadjarstvo in čebelarstvo. Pod tem naslovom je v lanski 12. številki objavila „Schweizerische Bztg“ izredno zanimivo predavanje, ki ga je imel dr. F. Kobel, vodja švicarskega poskusnega zavoda za sadjarstvo, vinarstvo in vrtnarstvo v Vädenswilu.

Zalibog je predavanje predolgo, da bi ga mogli objaviti v prevodu. Opozarjamo pa nanj naše vodilne sadjarje, ki bodo našli v njem mnogo novega in poučnega. Za naše čebelarje navajam le kratke odlomke:

1) Nobena sorta jabolk, hrušk ali češenj ne rodi obilno, ako se cvetje oprahi s cvetnim prahom (pelodom) iste sorte.

2) Med višnjami, češpljami in slivami so poleg sort, ki ne rode, ako se njih cvetje oprahi s pelodom iste sorte — tudi sorte, ki obilno obrode, ako se oprahi s lastnim pelodom. Skoroda vse marelice, breskve, kutine, malinjak, ribez in skoraj vse drugo jagodičevje (jagode, borovnice, brusnice) se same oplode. Toda opozoriti moramo, da pa se same ne oprahi, to se pravi, da cvetni prah ne pade sam od sebe s prašnikov nabrazde pestičev, marveč, da ga morajo prenesti čebele.

3) Pri češnjevih nasadih je važno, da ne zasajamo sort, ki se med seboj ne morejo oploditi, ker nimajo polnovrednega peloda. Težji obliki jalovosti pravijo intersteriliteta. Pri poizkusih so s čopičem oprahili približno 240.000 cvetov in so ugotovili približno ducat intersterilnih skupin, ki so jih tvorile po 2 do 7 sort.

4) Med seboj se ne morejo oploditi hruška vilijamovka in avranška, parkerjev peping in bernski rožnik, boskopovec in transparentovec, kanadka in zlata parmena, Jakob Lebel in zlata reneta z zlato parmeno.

5) Najmanj 80% sadnih cvetov oprahi čebele, ostalih 20% pa druge žuželke.

6) Veter oprahi prav malo cvetov, kajti veter obrne cvetne čašice tako, da se pelod z drugih cvetov ujame le na spodnji strani cvetnih čašic.

7) Za opraševanje cvetov je važno, da čebelnjak ni oddaljen od sadovnjaka več kakor 600—700 m. Na hektar sadovnjaka moramo računati najmanj dva močna panja.

8) Čebele opaše sadne cvete najbolj takrat, kadar ni v posameznih cvetih obilo medu. Primorane so obiskovati mnogo cvetov, preden si napolnijo medni želodček in zato opaše pri tem tudi mnogo cvetov.

Pa še prihodnjič kaj iz tega predavanja.

Še o osvetljenih panjih. V predzadnjem Sl. Č. smo omenili, da „osvetljeni“ panji ne smejo stati na sončni strani čebelnjaka, marveč v senci. To predpisuje najnovjša čebelarska teorija izpod peresa najresnejšega in najvnetejšega propagatorja osvetljenih panjev med Nemci, drja Philippa v Döbelnu na Saškem. Iz njegovega članka v „Die Hessische Biene“ prevzamem tole:

Tisti, ki so preizkušali osvetljene panje in se jim niso obnesli, so napravili temeljne napake. Tele štiri zahteve spadajo neločljivo k osvetljenim panjem: 1) podolžno satje, 2) žrelo zgoraj, 3) dvojno okno na sprednji strani plodišča, 4) let čebel v senci, tedaj v smeri proti severu, severovzhodu, vzhodu ali severozahodu.

4. zahteve — let v senci — ni nihče izmed preizkuševalcev vpšteval. Kaj je moralo potem slediti? Pri prečnem satju je svetlobo ujel samo sprednji sat, drugo je ostalo v temi. Na sprednjem satu pa ni ne medu, ne zalege in tudi malo čebel. Z več mesecev trajajočimi poizkusi sem pa dognal, da je tudi v osvetljenem panju svetloba nosilec toplote. Tudi pozimi! Jačje spomladi in uničujoče močno od maja dalje čez poletje, če stoji panj na solnčni strani. Mila toplota, ki prihaja s svetlobo v panj, je vzrok dobremu razvoju družine v osvetljenem panju. Sprednji sat pri prečnem satju jo zadržuje, kajti vosek je slab prevodnik toplote. Čisto drugače je pri podolžnem satju. Tam prodira toplota s svetlobo globoko v panj, do tam, kjer je zalega. Čebele jo sprejemajo, varčujejo z lastno toploto in jim je potem mogoče obsedati večjo ploškev zalege nego v mrzli temini.

Redkokdaj more čebelar osvetljene panje, ki so obrnjeni proti jugu, tako čuvati,

da ne nastane v notranjosti panja prevelika toplota. Celó spomladi je sončna toplota včasih tolika, da je v kvar satju in zalegi za okencem. Namesto napredka družine, opažamo njeno nazadovanje. Če pa ima čebelar dovolj časa, da obsevane panje lahko zatemni o pravem času, niso več panji osvetljeni, marveč temni. Zapiranje panjev je pa delo, ki napravlja človeka „nervoznega“. Panji potem ostanejo v temi 7—8 ur dnevno, ravno takrat, ko je učinek svetlobe najjačji. Zato moramo z ruskimi opazovalci vred zahtevati, da stoje v senci, kajti le s celodnevni dovajanjem svetlobe (toplote) v panj dosežemo namen: podpiranje družine v razvoju, da je za zgodnjo pašo pripravljena.

Ta dr. Philippova izvajanja pomenijo popolni preobrat v oskrbovanju osvetljenih panjev. Prej sonce, sedaj senca! Ali si moremo misliti večjega nasprotstva? Dr. Philipp označuje toploto (svetlobo) za tistega činitelja, ki podpira čebelno družino v razvoju, toploto, ki prihaja od zunaj v panj. Kako je sedaj s to zadevo pri osvetljenem panju, ki je obrnjen proti severu (v senci)? Sončni žarki ga ne zadevajo in ne morejo ogrevati njegove notranjosti. Senca je pa hladna, to ve vsak otrok. Po fizikalnih zakonih toplina panja v senci ne more biti višja nego je toplina zraka, ki ga obdaja. Za razvoj zalege je treba znatne topline, večje nego znaša toplina zraka v senci. Zato poskrbe čebele, ki svoje bivališče „kurijo“ in vzdržujejo s tem toplino v gnezdu na primerni višini. Za vsako stopinjo Celzija morajo proizvajati — teoretično vzeto! — celo kalorijo toplote, dejansko pa še več, ker je v senci izguba topline neprimerno večja nego na sončni strani.

Predaleč bi zašli, ako bi to zadevo še bolj razglabljali. Ta problem spada v področje fizike. Za nas revne zemljane bo senca še vedno ostala tisti prostor, kjer lahko ohladimo roj v prestrezalu ali karkoli že hočemo, magari prebujno čebelarsko fantazijo.

Še nekoliko let, pa o osvetljenih panjih ne bo črhnil živ krst več. To je naše nazarjanje. Morda smo v zmoti? To bo čas odločil!

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljati na „Slovensko Čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček. račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potreščine je pošiljati na „Društveno Čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček. račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani, Poljanska c. 13/L. Telefon 38-38.

Izdajatelj za Slovensko Čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.
Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Naznanilo

Vsem jugoslovanskim čebelarskim društvom, čebelarskim organizacijam in trgovcem s čebelarskimi potrebščinami naznanjamo, da smo **prevzeli za Jugoslavijo generalno zastopstvo izdelkov svetovnoznane tvrdke**

Bernhard

Rietsche-Biberach

Baden

Najvažnejše izdelke, zlasti **stiskalnice za satnice** (umetno satje), imamo stalno na zalogi po **originalnih** cenah, promptno pa dobavljamo tudi **vse druge izdelke omenjene tvrdke**.

Zgoraj omenjene organizacije in sploh vse čebelarje vabimo, da se zaradi dobave Rietschejevih izdelkov **obračajo vedno neposredno na nas**, ne pa na tvrdko Rietsche.

Za točno in solidno postrežbo jamčimo.

Društvena čebelarna
v Ljubljani - Tyrševa cesta 21

Čebelarji!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami?*

Društvena Čebelarna

**v Ljubljani,
Tyrševa cesta 12**

ki je domače podjetje in last
Slov. Čebelarskega društva.

Ček. račun 15.645 - Telefon št. 35-45

**Največja zaloga čebelarskih po-
trebščin v dravski banovini!**

Kupuje

vosek in med po najvišjih dnevnih cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine, najboljše
kakovosti, po nizkih in solidnih cenah.

**Svolim članom in podružnicam daje primerne popuste
Zahtevajte cenik**

Čebelarji, podpirajte z naročili lastno podjetje